

ban 07 WEEKSTAAT VAN HET EUROSISTEEM (in miljoenen euro's)

Stand per 23-12-2016 en Verschil met 16-12-2016

(Onderstaande weekstaat is sterk vereenvoudigd in relatie tot het monetair beleid.)

ACTIVA			PASSIVA	
	Stand	Verschil	Stand	Verschil
1 Goud en Deviezen	412.635	0	1 Bankbiljetten in Omloop	1.126.737 9.368
2 Basisherfinanciering	32.877	-3.945	2 Rekeningen-courant Banken (incl. reserveverplichtingen)	930.862 51.197
3 Langerlopende Herfinanciering	556.570	46.102	3 Depositofaciliteit	422.873 4.463
4 Marginale Beleningsfaciliteit	353	207	4 ECB-Schuldbewijzen	0 0
			5 Rekening-courant Overheid	133.075 -35.831
Overige activa-rekeningen	<u>2.683.273</u>	<u>12.612</u>	Overige passiva-rekeningen	<u>1.072.161</u> <u>25.779</u>
Totale activa	3.685.708	54.976	Totale passiva	3.685.708 54.976

De weekstaat van de ECB geeft inzicht in de situatie op de geldmarkt en de verandering daarin. Het betreft hier de geldmarkt in enge zin: het onderdeel van de geldmarkt waar banken elkaar ontmoeten.

Het doel van het monetaire beleid van de ECB is het handhaven van prijsstabiliteit in het Eurogebied. Het geldhoeveelheidsbeleid van de ECB wordt gevoerd met behulp van het rentebeleid.

De ECB tracht de geldmarktrente te sturen door haar rentetarief vast te stellen op een niveau dat zij wenselijk acht om de doelstelling van het handhaven van prijsstabiliteit te realiseren.

Om vervolgens dit niveau daadwerkelijk te laten doorwerken in de geldmarktrente, beïnvloedt de ECB de liquiditeitspositie van de banken in het Eurogebied.

De ECB kan de liquiditeitspositie van de banken beïnvloeden door middel van drie beleidsinstrumenten:

- reserveverplichtingen
- open markttransacties (basisherfinanciering, langerlopende herfinanciering en ECB-schuldbewijzen)
- permanente faciliteiten (marginale beleningsfaciliteit en depositofaciliteit)

Zie voor de betekenis van bovenstaande begrippen notitie ban06: Europees monetair beleid.

Banken hebben de verplichting reserves aan te houden op hun rekeningen-courant tegoed bij de ECB (zogenoemde kasreserveverplichtingen). Op die manier zorgt de ECB voor een vergroting van het liquiditeitstekort op de geldmarkt.

Bij een liquiditeitstekort op de geldmarkt zullen de banken altijd van de ECB willen lenen. De ECB is monopolist voor het verstrekken van liquiditeiten (centrale bankgeld) aan de banken. Het uitlenen van dit geld wil de ECB doen tegen het door haar gewenste rentetarief. Zodoende kan de ECB de liquiditeitsverhoudingen op de geldmarkt beheersen en vooral de geldmarktrente sturen.

De ECB dient er altijd voor te zorgen dat de vraag naar en het aanbod van centrale bankgeld in evenwicht is. Als de vraag naar centrale bankgeld groter is dan het aanbod zal de rente stijgen (tot de marginale beleningsrente) en als de vraag naar centrale bankgeld kleiner is dan het aanbod zal de rente dalen (tot de depositorente).

De totale kredietverlening van de ECB aan de banken bestaat uit de actiefposten 2, 3 en 4 minus de passivaposten 3 en 4. Er is derhalve voor $589.800 - 422.873 = 166.927$ miljoen euro krediet verleend.

We kunnen de verandering van het verleende krediet berekenen door te kijken naar veranderingen van posten die verband houden met **monetaire factoren** (de drie beleidsinstrumenten waarmee de ECB de liquiditeitspositie van de banken in het Eurogebied kan beïnvloeden).

	toegenomen aanbod van krediet	afgenomen aanbod van krediet
Basisherfinanciering	-	3.945
Langerlopende herfinanciering	46.102	-
Marginale beleningsfaciliteit	207	-
Depositofaciliteit	-	4.463
ECB-schuldbewijzen	-	-
Conclusie: Door monetaire factoren is het aanbod van centrale bankgeld per saldo met $46.309 - 8.408 = 37.901$ miljoen euro toegenomen.		

We kunnen de verandering van het verleende krediet ook berekenen door te kijken naar veranderingen van posten die verband houden met zogenaamde **autonome factoren** (die de ECB niet direct kan beïnvloeden).

	toegenomen vraag naar krediet	afgenomen vraag naar krediet
Goud en deviezen	-	-
Bankbiljetten in omloop	9.368	-
Rekening-courant Banken	51.197	-
Rekening-courant Overheid	-	35.831
Overige activa	-	12.612
Overige passiva	25.779	-
Conclusie: Door autonome factoren is de vraag naar centrale bankgeld per saldo met $86.344 - 48.443 = 37.901$ miljoen euro toegenomen.		

Om de vraag naar en het aanbod van centrale bankgeld weer in evenwicht te krijgen, dient de ECB dus 37.901 miljoen euro meer aan liquiditeiten te verstrekken.

- Indien de ECB minder liquiditeiten verstrekt aan de banken dan de vraag naar centrale bankgeld, is er sprake van een **verkrapping** van de geldmarkt, de banken beschikken dan over minder mogelijkheden om krediet te verlenen.
- Indien de ECB meer liquiditeiten verstrekt aan de banken dan de vraag naar centrale bankgeld, is er sprake van een **verruiming** van de geldmarkt, de banken beschikken dan over meer mogelijkheden om krediet te verlenen.

OORZAKEN VOOR VERKRAPPING EN VERRUIMING VAN DE GELDMARKT

Verkrapping of verruiming van de geldmarkt kan worden veroorzaakt door monetaire factoren en/of door autonome factoren.

In het onderstaande schema worden enkele mogelijke oorzaken voor verkrapping of verruiming van de geldmarkt genoemd.

Verkrapping door monetaire factoren	Verruiming door monetaire factoren
Verhoging reserveverplichting	Verlaging reserveverplichting
Verkoop ECB-schuldbewijzen	Aankoop ECB-schuldbewijzen
Afname marginale beleningsfaciliteit	Toename marginale beleningsfaciliteit
Toename depositofaciliteit	Afname depositofaciliteit
Verkrapping door autonome factoren	Verruiming door autonome factoren
Toename bankbiljettencirculatie	Afname bankbiljettencirculatie
Belastingafdrachten (toename saldo overheid)	Betaling ambtenarensalarissen (afname saldo overheid)
Verkoop deviezen	Aankoop deviezen